

Energetická náročnost v souvislostech územního plánování

Trvale udržitelný urbanismus

Pomocný nástroj CESBA pro hodnocení trvalé udržitelnosti

OBSAH

I Vlivy územního plánování na energetiku

II Energeticky úsporné územní plánování

III Proč právě CEC5

IV Vliv na stavebnictví a ekonomiku kraje

I Vlivy územního plánování na energetiku

Územní plánování – základní požadavky

Požadavky na zásobování energií a médii

- vytápění, ohřev teplé vody, chlazení, vzduchotechnika, osvětlení, technologická spotřeba
- zásobování pitnou vodou, likvidace odpadních vod
- ostatní – sdělovací technika, produktovody atd.
- ochranná pásma

Požadavky na výstavbu technické infrastruktury

- existence a její kapacita
- likvidace odpadů
- ochranná pásma technické infrastruktury

Požadavky na dopravní obslužnost

- docházkové vzdálenosti do cílů
- obslužnost hromadnou dopravou
- kapacita – doprava statická i průjezdnost
- ochranná pásma

Požadavky na budovy

- tvar budov a materiály
- odstupy budov a jejich orientace

I Vlivy územního plánování na energetiku

Územní plánování – dopady

Dopady finanční

- výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury
- provoz a údržba technické infrastruktury
- náklady na dopravní obslužnost
- zvýšení/snížení ceny nemovitostí
- ochranná pásma

Dopady ekologické

- zdroje znečištění vzduchu a vody
- zatížení hlukové, světelné
- zábor půdy
- retenční schopnost krajiny

Dopady sociokulturní

- proměna urbanistické struktury
- změna využití území
- změna genia loci

Dopady energetické

- zvýšení/snížení spotřeby na sídelní jednotku/obyvatele/produkt
- využívání zdrojů energie

II Energeticky úsporné územní plánování

Energeticky úsporná výstavba

❑ Principy pasivního domu

- orientace ke světovým stranám, jižní svahy x severní svahy x inverzní údolí, stínění terémem
- stínění okolní výstavbou a vzrostlými stromy, nastavení limitů, 3d modely
- kompaktní objem – co nejlepší poměr objem/ochlazovaná plocha obálky (A/V)
- orientace a tvar sřechy, materiálové řešení
- řadové RD – problém garážování a průjezdu
- RD – stará zástavba – málo hluboká, 6-10 m, horší poměr A/V, orientace ulice na jih x chodník, silnice
- větší objekty výhodnější bodové – cizorodý velký objem
- pavilonové koncepce nevýhodné, problematické otevřené vnitřní atria/dvory
- řešení tepelných mostů – návaznost na sousední objekty a terén – problém řadových domů

❑ Obnovitelné zdroje energie

- řešit potenciál jejich umístění – tepelná čerpadla, solární panely (fotovoltaika, fototermika) – pohledy a panoramata
- tepelná čerpadla – země/voda – vzájemné ovlivňování ze sousedních staveb
- nutno zohlednit místo výstavby – dostupnost veřejné dopravy a zábor pozemku
- nutno dokumentovat výběr zvolené varianty
- nutno řešit ekonomiku projektu

❑ Tepelný komfort v letním období

- zpevněné plochy x vzrostlá zeleň, vodní plochy – příspěvek k lepší tepelné stabilitě v létě
- potenciál vodních ploch pro tepelná čerpadla – chlazení/vytápění
- potenciál zpevněných ploch pro tepelná čerpadla – vytápění

II Energeticky úsporné územní plánování

Technická infrastruktura

❑ Investiční náklady

- dle množství distribuovaných druhů médií a energií
- kapacita současných sítí x rekonstrukce x výstavba nových
- rozptýlená x koncentrovaná x existující výstavba
- pasivní standard – RD nevyžadují posilovat přívod EE nad rámec běžné spotřeby, drahé paušály za média – ZP málo populární, dešťová kanalizace – výhodný vsak (pozor na jíly!!), splašková kanalizace – zvažovat decentrální/semicentrální model
- bytové domy a veřejné budovy – dálkové teplo, kogenerace, plynové kotelny/TČ, biomasa v sídlech s jejich zdrojem – odpadní z údržby lesů a zeleně
- většinou se jedná o nenávratné investice, ovlivněno dotační politikou

❑ Provozní náklady

- veřejné osvětlení
- údržba komunikací - délka/plocha, svažitost, parkovací stání
- údržba veřejných prostranství (zeleně), volit ekologicky přirozené bezúdržbové biotopy
- rozšiřování délky teplovodů, vodovodů, kanalizací – vyšší ztráty, provoz čerpadel, problém malých odběrů
- likvidace komunálního odpadu
- ekonomika provozu rozšířených území – výběr daní x provozní náklady

II Energeticky úsporné územní plánování

Doprava

Obslužnost hromadnou dopravou

- preference hromadné dopravy, dostatečný interval spojů, rychlost
- docházková vzdálenost na zastávky hromadné dopravy, chodníky, zkratky
- problémové neprůjezdné lokality – vyšší potřeba linek, nižší obsazenost, špatný interval
- parkování u terminálů HD, páteřních vlakových tratí
- koordinace s koordinátorem HD

Pěší a cyklistická doprava

- napojení lokalit pro pěší a cyklisty
- zklidněné zóny (mix dopravy pěší, cyklistické, automobilové), cyklostezky součástí silnic, samostatně v úsecích s vytížením, komunikace zpěvněné x nezpěvněné
- docházková/dojížděková vzdálenost cílů
- překonování terénních/liniových/plošných překážek (kopce, řeky, silnice, dálnice, železnice, průmyslové zóny)
- návaznost na existující infrastrukturu
- stojany na odložení kol

Individuální automobilová doprava

- dostatečná kapacita parkovacích míst
- zahrnout do koncepce

Hluková a imisní zátěž

- přírodní valy a bariéry v podobě nebytové výstavby x protihlukové stěny
- maximální rychlost (šířka komunikací), koncepce křižovatek

II Energeticky úsporné územní plánování

Sociokulturní a ekonomické souvislosti

Obecná pravidla

- nerozšiřování intravilánu, preference přestaveb – demografické a hospodářské souvislosti
- obec jako developer i realitní kancelář, ovlivňování koncepce
- sociální struktura, chátrání a vylidňování center, brownfieldy, suburbanizace
- vyrovnané plochy konzumní (bydlení) a produkční (obchod, výroba, zemědělství)
- nepředimenzovávat rozvojové plochy

Dlouhodobá strategie a koncepce

- konsenzus, málo závislé na volbách

Územní plánování

- územní plány, aktualizace v daných časových intervalech a podle aktuálních potřeb – mají být v souladu s dlouhodobou strategií obce, zpracovávají vyšší územně plánovací dokumentace,
- územní studie/regulační plány – důležitý prvek – územní plán nevymezuje prostorově, pro energeticky efektivní výstavbu nezbytný předpoklad, 3d model,

Architektonické soutěže

- vhodné pro územní studie, urbanistické koncepce přestavovaných území
- předpoklad pro veřejné budovy

PR

- dostatečné projednání s veřejností, dotčenými orgány státní správy, vlastníky nemovitostí i ostatními subjekty
- zveřejňování koncepcí, strategií, informací

III Nástroj CESBA

Měřítka hodnocení CESBA v souvislosti územního plánování

CESBA

- hodnocení trvalé udržitelnosti budov
- 5 kritérií – místo, proces plánování, energetická náročnost, zdraví a komfort a energie zabudované ve stavbě

Ekologická kvalita místa

- hodnotí se u novostaveb
- podle typu plochy přeměněné stavbou je stanoveno bodové hodnocení – 6 stupňů
- nejvyšší bodové hodnocení mají plochy se zničenou původní vegetací – zpevněné plochy, budovy, okraje cest
- zemědělsky využívané pozemky – nahrazená vegetace,
- hospodářsky využívané lesy, opuštěná pole a trávníky – poškozená původní vegetace,
- pastviny, lesy s původní strukturou – převažuje původní vegetace,
- 2 nejvyšší stupně – původní flóra a druhotná flóra nepoškozená,

Dostupnost hromadné dopravy

- hodnotí se u novostaveb
- vzdálenost zastávky HD do 300 m, body dle taktu 30/60 min. od 7-19 hodin
- vzdálenost zastávky železnice do 500 m, body dle taktu 30/60 min. od 7-19 hodin

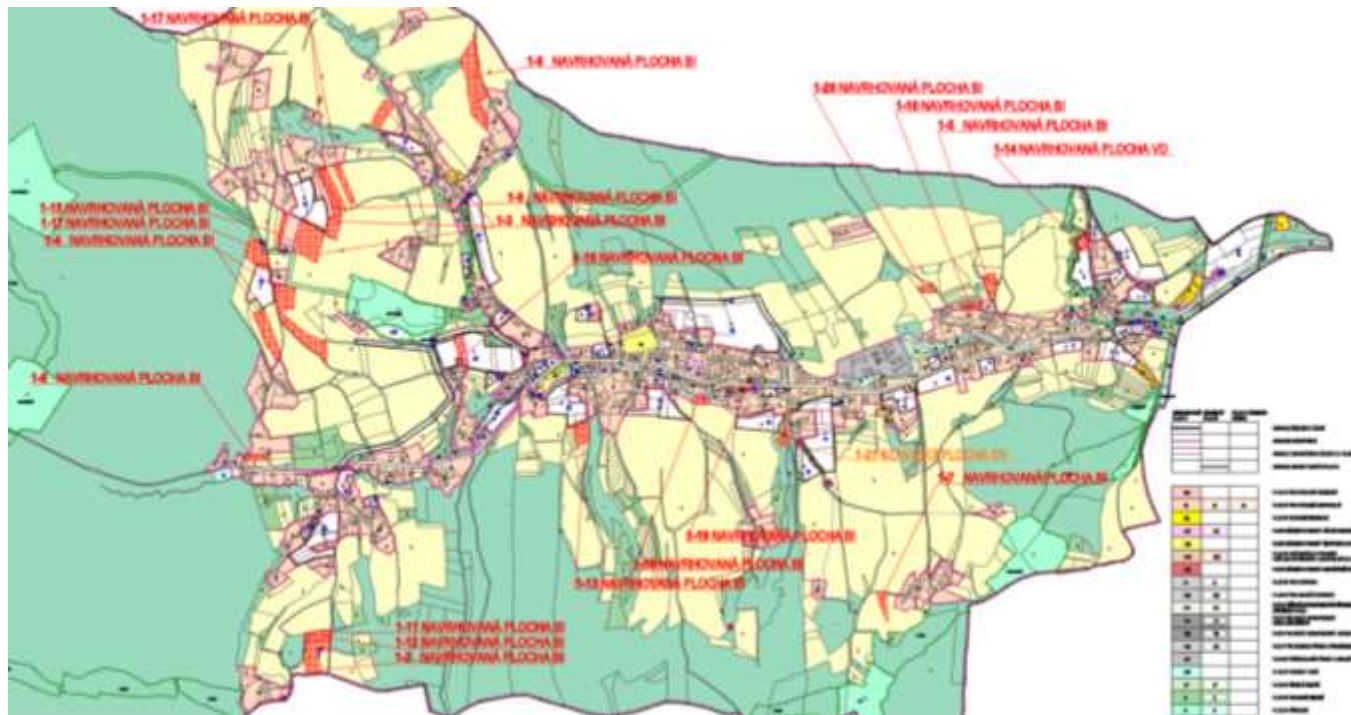
Cyklistická doprava

- hodnotí se počet stání a jejich kvalita (zastřešení, vzdálenost od vchodu)
- v Rakousku se hodnotí podle oblastí vhodných pro cyklistickou dopravu (terén)

IV Příklady

Mikulůvka – nepoměr bydlení a produkce, předimenzovaný rozvoj, dopravní dostupnost, náklady na infrastrukturu

IV Příklady

Gondo (CH) – nová výstavba centra obce, původní zničeno sesuvem půdy

IV Příklady

Naters (CH) – přestavba jádra vesnice

IV Příklady

Naters (CH) – přestavba jádra vesnice

IV Příklady

Lukas areal Drážďany (DE) – bydlení v městské blokové struktuře

IV Příklady

Lukas areal Drážďany (DE) – bydlení v městské blokové struktuře

IV Příklady

Lukas areal Drážďany (DE) – bydlení v městské blokové struktuře

IV Příklady

Dopravní napojení – slepé ulice

IV Příklady

Zeleň bez údržby – přirozený biotop

IV Příklady

Veřejný park s produkcí biomasy – halda Hugo Bottrop (DE)

IV Příklady

Standard architektonicko-urbanistických soutěží – Kolín nad Rýnem

IV Příklady

Standard architektonicko-urbanistických soutěží – Kolín nad Rýnem

IV Příklady

Standard architektonicko-urbanistických soutěží – Münster

IV Příklady

Valašské Klobouky

VARIANTY DOMŮ

SITUACE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ 1:500

IV Příklady

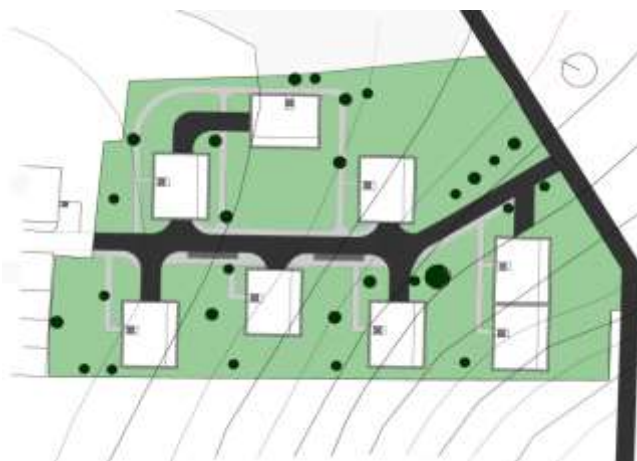
Březolupy

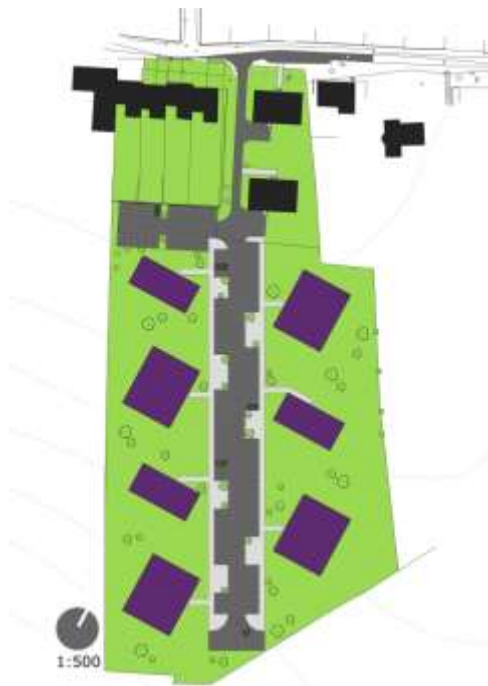
IV Příklady

Březolupy

IV Příklady

Březolupy

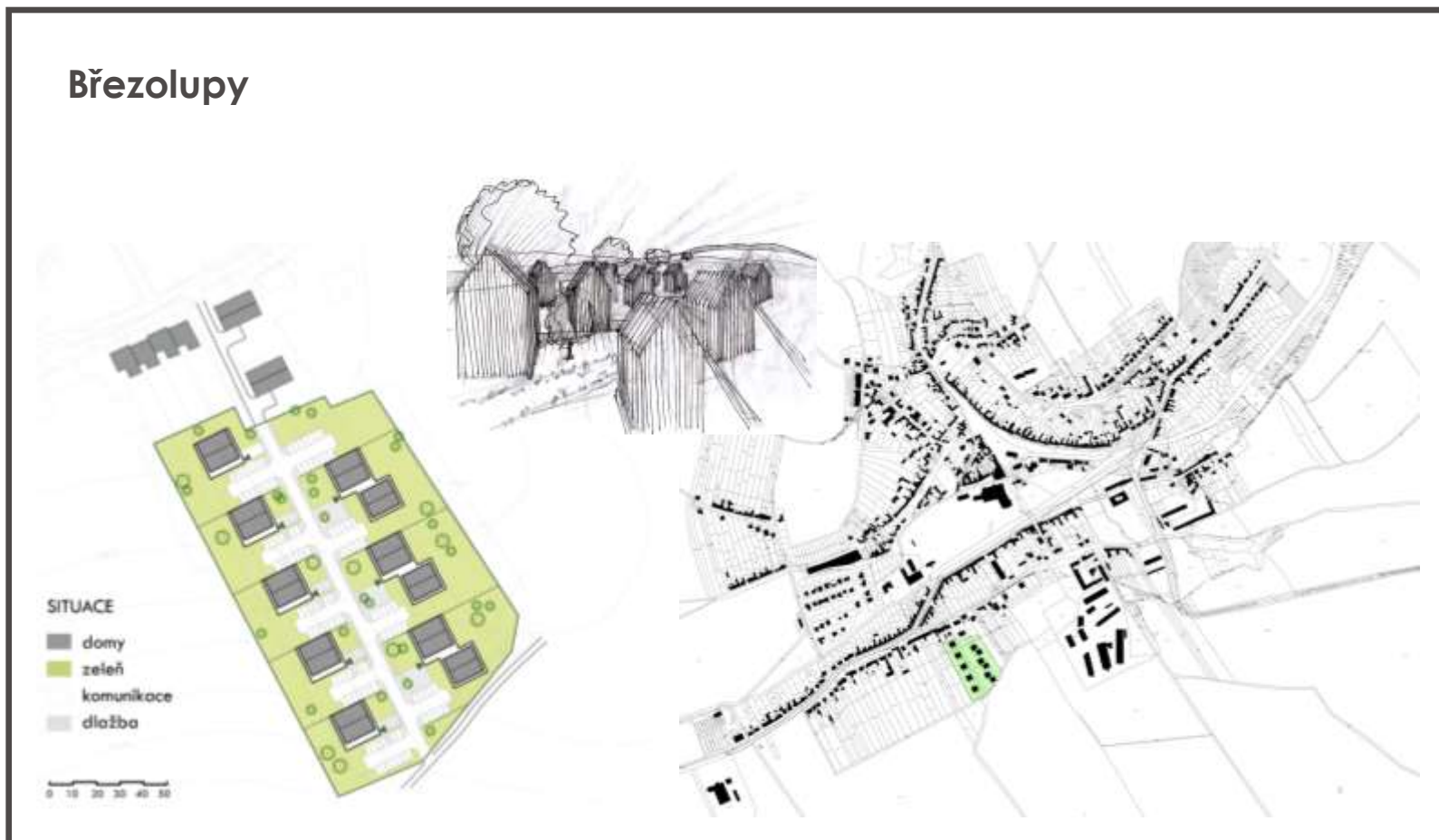
IV Příklady

Březolupy

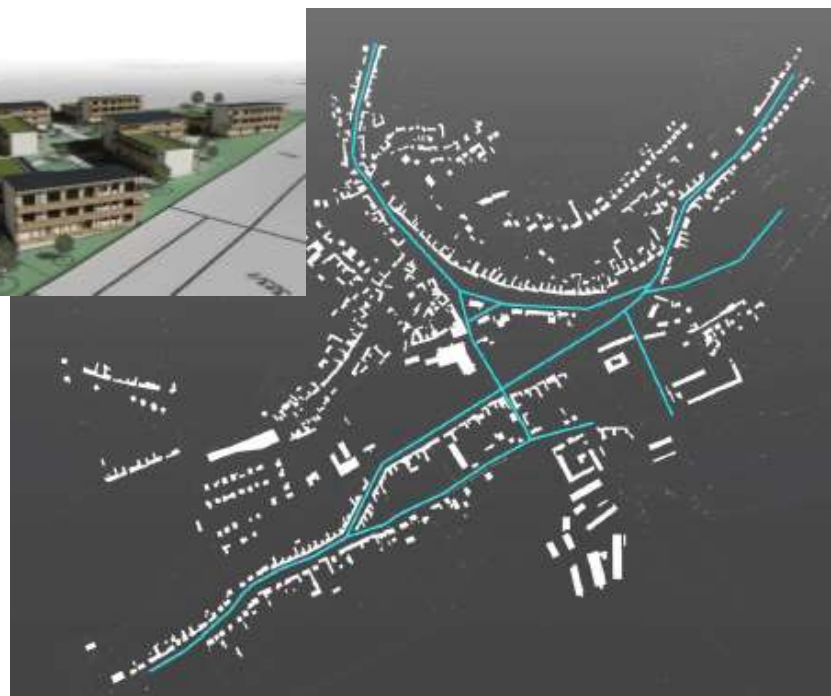
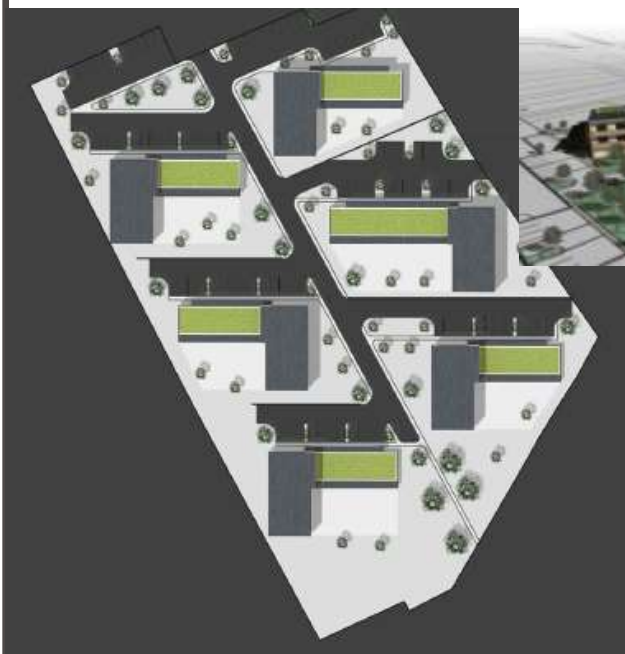
IV Příklady

Březolupy

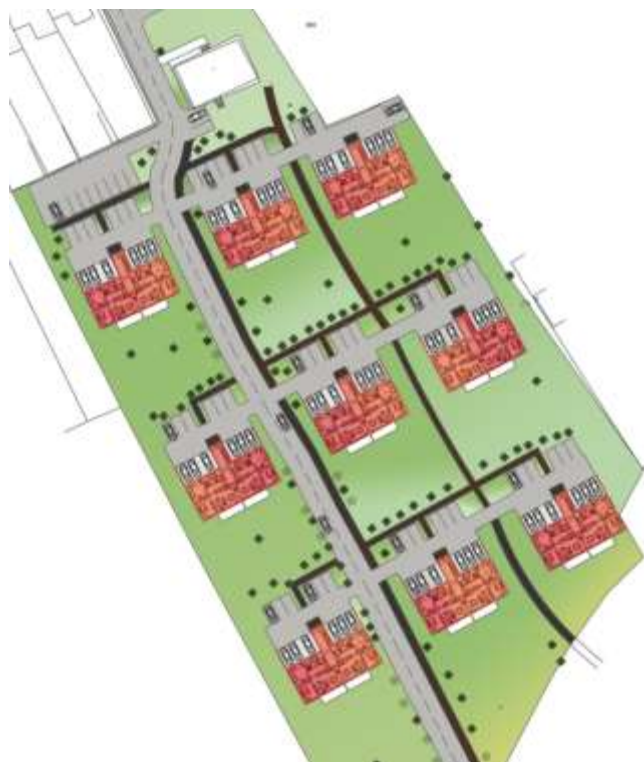
IV Příklady

Březolupy

IV Příklady

Březolupy

Děkujeme za Vaši pozornost

Budeme velmi rádi, pokud přijmete základní idee projektu CEC5 a budete pomáhat jeho rozšiřování ve Zlínském kraji a jeho městech a obcích.

Pokud budete mít zájem o hlubší informace o projektu CEC5, hodnocení trvalé udržitelnosti nebo jeho vlivu na energetiku a stavebnictví, neváhejte se obrátit na nás.

Tým energetické agentury Zlínského kraje Vám přeje krásný zbytek dne a je Vám k dispozici při řešení veškerých záležitostí týkajících se nakládání s energiemi

Kontakt

- Energetická Agentura Zlínského kraje o.p.s.
- třída Tomáše Bati 21
- 761 90 Zlín

- www.eazk.cz
- info@eazk.cz